

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РІШЕННЯ

01 червня 2017 р.

Київ

№ 231-р

Про порушення
законодавства про захист
економічної конкуренції
та накладення штрафу

Антимонопольний комітет України, розглянувши матеріали справи № 24-26.13/43-11 про вчинення об'єднанням «Ядерний страховий пул» (далі – Пул) (м. Київ) порушення, передбаченого пунктом 5 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», та подання Департаменту контролю за концентраціями та узгодженими діями від 09.03.2017 № 24-26.13/43-11/79-спр,

ВСТАНОВИВ:

Відповідно до частини п'ятої статті 8 Закону України «Про цивільну відповідальність за ядерну шкоду та її фінансове забезпечення» страховик, який здійснює обов'язкове страхування відповідальності оператора ядерної установки за ядерну шкоду, яка може бути заподіяна внаслідок ядерного інциденту, зобов'язаний мати ліцензію на здійснення цього виду страхування відповідно до законодавства України та бути членом ядерного страхового пулу. Порядок утворення та функціонування ядерного страхового пулу регулюється положеннями, що затверджуються Кабінетом Міністрів України.

Згідно із статтею 13 Закону України «Про страхування» Страховики, які мають дозвіл на страхування відповідальності операторів ядерних установок за шкоду, що може бути заподіяна внаслідок ядерного інциденту, зобов'язані утворити ядерний страховий пул, який має бути юридичною особою, що утримується за рахунок коштів страховиків.

Рішенням Антимонопольного комітету України від 18 листопада 2003 року № 388-р було надано дозвіл на створення Пулу.

Пул було створено на підставі Закону України «Про цивільну відповідальність за ядерну шкоду та її фінансове забезпечення», Закону України «Про страхування» у порядку, передбаченому постановою Кабінету Міністрів України від 23 червня 2003 року № 953 «Про обов'язкове страхування цивільної відповідальності за ядерну шкоду».

Пул у своїй діяльності керується Положенням про Ядерний пул, статутом та внутрішніми правилами й положенням.

Відповідно до статуту Пулу:

Пул – це добровільне об'єднання страховиків – резидентів України, які в установленому порядку отримали ліцензію на проведення обов'язкового страхування цивільної відповідальності оператора ядерної установки за шкоду, яка може бути заподіяна внаслідок ядерного інциденту;

членом Пулу може бути будь-який страховик – резидент, що отримав у встановленому порядку ліцензію на право проведення обов’язкового страхування цивільної відповідальності оператора ядерної установки за шкоду, яка може бути заподіяна внаслідок ядерного інциденту;

страховик вважається членом Пулу після рішення загальних зборів членів пулу про прийом його у члени пулу, підписання ним установчого договору про утворення та діяльність Пулу і сплати вступного внеску;

правила та процедури прийому до Пулу, виходу з Пулу, призупинення членства та виключення з членів Пулу містяться в «Положенні про членство в об’єднанні «Ядерний страховий пул», яке затверджується загальними зборами членів Пулу».

Рішенням Антимонопольного комітету України від 16 листопада 2006 року № 478-р, на підставі частини першої статті 10 Закону України «Про захист економічної конкуренції» (далі – Закон), Пулу був наданий дозвіл на узгоджені дії у вигляді прийняття об’єднанням рішення про затвердження положення «Про членство в об’єднанні «Ядерний страховий пул» (далі – Положення про членство) строком на три роки, тобто строк дії вказаного дозволу закінчився 16 листопада 2009 року.

Проте Положення про членство, затверджене протоколом загальних зборів Пулу від 16 листопада 2006 року № 18, діяло до 14.02.2011 (дата відкриття зазначеної справи).

Заява Пулу про надання дозволу на узгоджені дії у вигляді продовження дії положення «Про членство в об’єднанні «Ядерний страховий пул» надійшла до Антимонопольного комітету України лише 26 березня 2010 року (зареєстрована в Комітеті за № 8-01/156-УДк).

Рішенням Комітету від 09 лютого 2011 року № 80-р було надано дозвіл Пулу на узгоджені дії у вигляді продовження дії Положення (у редакції від 16 листопада 2010 року) строком на п’ять років.

Проте деякі пункти Положення про членство створюють додаткові бар’єри вступу та виходу з ринку ядерного страхування, а саме те, що страховик, який подав заяву до Пулу, повинен:

мати перевищення фактичного запасу платоспроможності (нетто-активів) над нормативним запасом платоспроможності не менше ніж на суму, рівну заявленому власному утриманню, але не менше ніж на 50 відсотків нормативного запасу платоспроможності;

здійснити фінансове забезпечення виконання своїх зобов’язань перед пулом відповідно до «Положення про здійснення фінансового забезпечення членами об’єднання «Ядерний страховий пул»;

здійснити додаткове фінансове забезпечення виконання членом Ядерного пулу своїх зобов’язань у разі припинення членства в Ядерному пулі.

Встановлення Пулом зазначених вимог може призвести до обмеження конкуренції.

При цьому в рішенні зазначено, що заявлені узгоджені дії можуть бути дозволені відповідно до частини першої статті 10 Закону України «Про захист економічної конкуренції» як такі, що сприяють вдосконаленню реалізації страхових послуг на ринку обов’язкового страхування цивільної відповідальності за ядерну шкоду.

Відповідно до частини першої статті 6 Закону антиконкурентними узгодженими діями є узгоджені дії, які призвели чи можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції.

Антиконкурентними узгодженими діями, зокрема, визнаються узгоджені дії, які стосуються усунення з ринку або обмеження доступу на ринок (виходу з ринку) інших суб’єктів господарювання.

Згідно зі статтею 10 Закону узгоджені дії, передбачені статтею 6 Закону, можуть бути дозволені відповідними органами Антимонопольного комітету України, якщо їх учасники

доведуть, що ці дії сприяють, зокрема, вдосконаленню виробництва, придбанню або реалізації товару.

Вчинення узгоджених дій, передбачених статтею 10 Закону, забороняється до отримання дозволу органів Антимонопольного комітету України або Кабінету Міністрів України.

Відповідно до частини третьої статті 26 Закону якщо дозвіл на узгоджені дії було надано органами Антимонопольного комітету України на конкретно визначений строк, суб'єкти господарювання мають право звернутися до органів Антимонопольного комітету України із заявою про продовження дії дозволу. Така заява подається за три місяці до закінчення строку дії дозволу.

Тому здійснення членами Ядерного пулу узгоджених дій, передбачених статтею 10 Закону, потребувало отримання відповідного дозволу органів Антимонопольного комітету України.

Заява Пулу про надання відповідного дозволу надійшла до Комітету лише 26 березня 2010 року, отже, узгоджені дії тривали без дозволу Комітету із 17 листопада 2009 року до 08 лютого 2011 року.

Отже, зазначені вище дії є порушенням, передбаченим пунктом 5 статті 50 Закону, у вигляді здійснення учасниками узгоджених дій – суб'єктами господарювання дій, заборонених згідно з частиною п'ятою статті 10 Закону.

Рішенням Антимонопольного комітету України від 09 лютого 2011 року № 80-р на підставі частини першої статті 10 Закону України «Про захист економічної конкуренції» надано дозвіл Пулу на узгоджені дії у вигляді продовження дії положення «Про членство в об'єднанні «Ядерний страховий пул» у редакції від 16 листопада 2010 року строком на п'ять років.

Рішенням Антимонопольного комітету України від 09 лютого 2016 року № 66-р надано дозвіл об'єднанню «Ядерний страховий пул» (м. Київ, податковий номер 32662158) на узгоджені дії у вигляді продовження дії положення «Про членство в об'єднанні «Ядерний страховий пул», затвердженого протоколом загальних зборів членів об'єднання «Ядерний страховий пул» від 15 квітня 2011 року, зі змінами, затвердженими загальними зборами членів об'єднання «Ядерний страховий пул» від 26.10.2015.

Під час прийняття зазначених рішень Антимонопольний комітет України виходив з того, що відповідно до частини першої статті 10 Закону України «Про захист економічної конкуренції» заявлені узгоджені дії дозволяються як такі, що сприяють вдосконаленню реалізації страхових послуг на ринку обов'язкового страхування цивільної відповідальності за ядерну шкоду.

Розпорядженням державного уповноваженого Антимонопольного комітету України від 14.02.2011 № 09/53-р розпочато розгляд справи № 24-26.13/43-11 за ознаками вчинення членами Ядерного пулу порушення, передбаченого пунктом 5 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді здійснення учасниками узгоджених дій – суб'єктами господарювання дій, заборонених згідно з частиною п'ятою статті 10 цього Закону.

Разом з тим, враховуючи що:

заяви про надання дозволу на узгоджені дії у вигляді прийняття об'єднанням Ядерний пул рішення про затвердження Положення про членство та продовження дії Положення про членство були подані до Комітету від імені Ядерного пулу з урахуванням вимог пункту 4.1.2 Положення про порядок подання заяв до Антимонопольного комітету України про попереднє отримання дозволу на узгоджені дії суб'єктів господарювання, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 12 лютого 2002 року № 26-р,

zareєстрованого в Міністерстві юстиції України 7 березня 2002 року за № 238/6526 (зі змінами) (далі – Положення про узгоджені дії),

дозвіл на відповідні узгоджені дії Антимонопольним комітетом України було надано Ядерному пулу, а не його членам,

відповідальність за дотримання вимог законодавства про захист економічної конкуренції в частині необхідності отримання дозволу на узгоджені дії у вигляді продовження дії положення «Про членство в об'єднанні «Ядерний страховий пул» несе Ядерний пул,

відповідно до пункту 9.2 Положення про узгоджені дії порушення законодавства про захист економічної конкуренції шляхом здійснення узгоджених дій без дозволу органів Комітету вважається вчиненим, зокрема, при прийнятті об'єднанням рішень у будь-якій формі,

державним уповноваженим було прийнято розпорядження від 22.12.2016 № 02/412-р про зміну відповідачів: з членів Пулу на Пул.

На подання з попередніми висновками у справі Пул повідомив, що не має зауважень стосовно висновків та пропозицій, викладених у поданні.

За вчинення порушення, передбаченого пунктом 5 статті 50 Закону, відповідно до статті 52 Закону на Пул накладається штраф у розмірі до п'яти відсотків доходу (виручки) суб'єкта господарювання від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за останній звітний рік, що передував року, в якому накладається штраф.

Оскільки Пул є неприбутковою організацією відповідно до Податкового кодексу України та статуту Пулу, джерелами фінансування діяльності Пулу є вступні, членські, цільові (разові) та добровільні внески членів Пулу, тому дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за 2016 рік Пулу відсутній.

Згідно з частиною п'ятою статті 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції» якщо доходу (виручки) немає, штраф, передбачений абзацом третім частини другої цієї статті, накладається у розмірі до десяти тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

При визначенні розміру штрафу за вчинення Пулом порушення законодавства про захист економічної конкуренції враховано, що відповідач звернувся до початку розгляду справи про порушення за отриманням дозволу на узгоджені дії.

Враховуючи викладене, керуючись статтею 7 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 48 і 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції» та пунктом 32 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням державного уповноваженого Антимонопольного комітету України від 19 квітня 1994 року № 5, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 6 травня 1994 року за № 90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29 червня 1998 року № 169-р) (зі змінами), Антимонопольний комітет України

ПОСТАНОВИВ:

1. Визнати, що об'єднання «Ядерний страховий пул» (м. Київ, ідентифікаційний код юридичної особи 32662158) вчинило порушення, передбачене пунктом 5 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді вчинення узгоджених дій, заборонених згідно з частиною п'ятою статті 10 цього Закону.

2. За порушення, зазначене в пункті 1 рішення, накласти на об'єднання «Ядерний страховий пул» штраф у розмірі 160 000 (сто шістдесят тисяч) гривень.

Штраф підлягає сплаті у двомісячний строк з дня одержання цього рішення.

Відповідно до частини восьмої статті 56 Закону України «Про захист економічної конкуренції» документи, що підтверджують сплату штрафу, необхідно надіслати до Антимонопольного комітету України протягом п'яти днів з дня сплати штрафу.

Рішення може бути оскаржене до господарського суду міста Києва у двомісячний строк з дня його одержання.

Голова Комітету

Ю. ТЕРЕНТЬЄВ